PROGRAMACIÓN DOCENTE DE "CANTO APLICADO Á DIRECCIÓN I"
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA
TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO RD 631/2010)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

DISCIPLINA *CANTO APLICADO Á DIRECCIÓN I*

ESPECIALIDADE:	Dirección	ITINERARIOS:	_____
CARÁCTER:	Obrigatoria	TIPO DE CLASE:	Individual
DEPARTAMENTO:	Canto	XEFE DE DPTO.:	Mª Teresa Bárbara Criado
CURSOS	1º curso / 2º curso / 3º curso / 4º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:	Mª Teresa Bárbara Criado
CUADRIMESTRES	I / II / III / IV / V / VI / VII / VIII	Horas de clase semanais:	0,5 h
ECTS/CUAD.	3 créditos ECTS no primeiro cuadrimestre do 1º, 2º ou 3º curso.	Observacións:	O alumno/a deberá facer un mínimo de dous cuadrimestres, e máximo de catro, entre os cursos 1º a 3º
DOCENTES:	NOME E APELIDOS	EMAIL/TEL/WEB	TITORÍA
	Mª Teresa Bárbara Criado	maitetxubarbara@edu.xunta.es	Xoves, de 8:30 a 9:30

2. DESCRITOR E COMPETENCIAS

DESCRITOR: Desenvolvemento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas no instrumento propio, ou voz, e coñecemento dos diferentes criterios interpretativos. Aplicación técnica no coñecemento das diferentes seccións da orquestra/coro.

COÑECEMENTOS PREVIOS: Non se requiren coñecementos previos

RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS: A disciplina ten relación indirecta cos contidos da disciplina de formación básica Formación e Adestramento auditivo e vocal, e relacionada de maneira propedéutica cos contidos da disciplina obrigatoria específica de Coro.
Esta disciplina debe capacitar ao alumnado para a utilización correcta do aparello fonador, así como o suficiente coñecemento dos diferentes rexistros vocais nos coros, conseguindo independencia na elaboración, selección e aplicación de recursos de ensinanza/aprendizaxe vocais en función das demandas do contexto coral, sendo versátil no dominio vocal, tanto individual como grupal.

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1 T2 T3 T15
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X2, X3, X6, X8, X10, X11, X13, X21, X24
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	ED2, ED4, ED11

Ver a lista e descrición de competencias no Real Decreto 631/2010 do 14 de maio anexo I

3. OBXECTIVOS

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer a anatomía e fisioloxía da respiración, as súas virtudes e defectos. Controlar a respiración e o apoio diafragmático-abdominal para conseguir unha correcta técnica respiratoria.	T1, T3, T15, X6, X8, X11, X13, X21, X24, ED11
Lograr manter unha serie de hábitos beneficiosos para a súa saúde, en definitiva, para o desenvolvemento e mantemento do seu instrumento vocal.	T1, T3, T15, X6, X8, X11, X13, X21, X24, ED11
Realizar resonancias coa voz intentando recoñecer e enviar o son correctamente a zoas de potenciación do mesmo.	T1, T3, T15, X6, X8, X11, X13, X21, X24, ED11
Adecuar as posturas corporais e o xesto ás exixencias da produción e emisión correcta dos sons cantados.	T1, T3, T15, X6, X8, X11, X13, X21, X24, ED11
Saber valorar as súas calidades e defectos co fin de poder progresar máis rápida e independentemente.	T1, T3, T15, X6, X8, X11, X13, X21, X24, ED11
Coñecer as clasificacións vocais das diferentes agrupacións corais, os seus rexistros, así como as posibilidades sonoras de cada unha delas.	T1, T3, T1, T2, T3, T15, X6, X8, X10, X11, X13, X21, X24, ED2, ED4, ED11
Potenciar o uso das TIC para favorecer o estudo persoal e independencia.	T1, T3, T1, T2, T3, T15, X6, X8, X10, X11, X13, X21, X24, ED2, ED4, ED11

4. CONTIDOS		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1.- A relaxación. Exercicios y técnicas.	- Técnicas diversas para lograr unha efectiva relaxación - Aplicación de exercicios para o coñecemento integro e parcial corporal	1
2.- A respiración. Anatomía e fisioloxía. Mecanismos de respiración no canto	Coñecemento básico da anatomía do aparello respiratorio Coñecemento do funcionamento do aparello respiratorio e a súa aplicación práctica mediante exercicios específicos	1
3.- Hixiene vocal. O aparello fonador.	Coñecemento e práctica da técnica fonatoria para lograr unha correcta produción sonora. Hábitos correctos e beneficiosos para a correcta práctica vocal Emprego no desenvolvemento docente e na vida cotiá.	1
4.- A práctica vocal. As vocalizacións	Exercicios de vocalización en legato adecuados ó nivel e ás características da voz do alumno/a.	9
5.- A afinación e lectura a primeira vista	Habilidade necesarias para realizar unha lectura dunha obra sen necesidade de facer soar a totalidade de elementos que a completan Estratexias para saber afinar con precisión.	
7.- As TIC e os seus beneficios no estudio.	Utilización de métodos audiovisuais diversos cara ó estudo na casa ou no centro Aplicacións das TIC na clase.	2
Observacións: Os contidos 1 ao 5, ademais de ser tratados nunha sesión determinada, trabállanse sempre en tódalas demais, xa que conceptos como a correcta emisión e a afinación deben ser unha constante ao longo de tódolos estudos e na vida profesional do alumno/a.		
	TOTAL SESIÓNS:	16

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introdutorias (Saúdo inicial; posta en común dos coñecementos que posúen os alumnos/as ao comezo do curso, e exposición das espectativas que teñen cara ao cuadrimestre que comeza).	0,5		0,5
Exposición maxistral (exposición teórica dos contidos a traballar durante as clases)	0,5		0,5
Exposición práctico-teórica (Exposición do traballo do alumno/a na aula)	2		2
Práctica individual (Tempo que o alumno/a dedicará á práctica vocal, en clase ou na casa)	4	26	30
Lectura guiada e comentario de fontes (preparación durante a clase do traballo encomendado para a seguinte sesión. Supervisión da información teórica aportada polo alumno/a con respecto a obras corais).	0,5		0,5
Pescuda de información (tempo de pescuda de información adicional ao traballo da aula proposto).		21	21
Actividades complementarias (Dirección de coros, asistencia a exposicións, seminarios, conferencias..., relacionados coa materia).		30	30
Titorías (atención particular aos alumnos/as) 1. Individuais 2. De grupo		4	4
Actividades de avaliación: 1. Probas Proba práctica con exercicios vocais no que o alumno/a amose suficiente control técnico do aparello fonador e a súa técnica. 2. Revisión de probas	0,5	 1	0,5 1
		TOTAL HORAS:	90

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Seguemento do rendemento do alumno (Caderno do Profesor)	Asistir ás clases con regularidade e puntualidade. Amosar unha actitude positiva e interese pola disciplina. Aplicar unha correcta hixiene vocal, con hábitos beneficiosos para a súa saúde. Realizar eficaz e puntualmente exercicios propostos na aula.	Todas a enumeradas para o cuadrimestre	30%
Proba práctica, coa realización de exercicios diversos de vocalización comprobando o nivel adquirido polo alumno/a.	. Demostrar dominio suficiente do aparello fonador e as súa implicacións durante a realización de diversos exercicios vocais.	Todas a enumeradas para o cuadrimestre	20%
Cumprimento dos obxectivos propostos. Nivel de progresión partindo do inicial do alumno/a.	Aplicar unha correcta hixiene vocal, con hábitos beneficiosos para a súa saúde. Controlar a respiración e o apoio diafragmático-abdominal para conseguir unha correcta técnica respiratoria. Demostrar un coñecemento e práctica da técnica fonatoria para lograr unha correcta produción sonora. Amosar coñecemento suficiente dos diferentes rexistros vocais, así como as posibilidades sonoras de cada unha delas.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Proba práctica coa realización de exercicios diversos de vocalización comprobando a boa posta en práctica da técnica vocal (posición, relaxación, respiración e fonación).	Aplicar unha correcta hixiene vocal, con hábitos beneficiosos para a súa saúde. Controlar a respiración e o apoio diafragmático-abdominal para conseguir unha correcta técnica respiratoria. Demostrar un coñecemento e práctica da técnica fonatoria para lograr unha correcta produción sonora. Amosar coñecemento suficiente dos diferentes rexistros vocais, así como as posibilidades sonoras de cada unha delas.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%
Proba escrita sobre os contidos relacionados co aparello fonador, as súas partes e funcionamento, sobre as clasificacións vocais, adultas, infantís e xuvenís.	Demostrar coñecemento sobre o aparello fonador, as súas características, funcionamento e aplicacións na práctica coral.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) As tres faltas de asistencia non xustificadas á clase implicarán a perda de avaliación continua, tendo que someterse o alumno/a ao procedemento de avaliación alternativa.			
Proba práctica coa realización de exercicios diversos de vocalización comprobando a boa posta en práctica da técnica vocal (posición, relaxación, respiración e fonación).	Aplicar unha correcta hixiene vocal, con hábitos beneficiosos para a súa saúde. Controlar a respiración e o apoio diafragmático-abdominal para conseguir unha correcta técnica respiratoria. Demostrar un coñecemento e práctica da técnica fonatoria para lograr unha correcta produción sonora. Amosar coñecemento suficiente dos diferentes rexistros vocais, así como as posibilidades sonoras de cada unha delas. Ser capaz de improvisar ou inventar exercicios propios cara a súa posterior labor como director/a dun coro.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%
Proba escrita sobre os contidos relacionados co aparello fonador, as súas partes e funcionamento, sobre as clasificacións vocais, adultas, infantís e xuvenís.	Demostrar coñecemento sobre o aparello fonador, as súas características, funcionamento e aplicacións na práctica coral.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%

6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Proba práctica coa realización de exercicios diversos de vocalización comprobando a boa posta en práctica da técnica vocal (posición, relaxación, respiración e fonación).	Aplicar unha correcta hixiene vocal, con hábitos beneficiosos para a súa saúde. Controlar a respiración e o apoio diafragmático-abdominal para conseguir unha correcta técnica respiratoria. Demostrar un coñecemento e práctica da técnica fonatoria para lograr unha correcta produción sonora. Amosar coñecemento suficiente dos diferentes rexistros vocais, así como as posibilidades sonoras de cada unha delas.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%
Proba escrita sobre os contidos relacionados co aparello fonador, as súas partes e funcionamento, sobre as clasificacións vocais, adultas, infantís e xuvenís.	Demostrar coñecemento sobre o aparello fonador, as súas características, funcionamento e aplicacións na práctica coral.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%

7. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

Allió, Miriam: “Los espacios de la voz”, “Reflexiones sobre la voz”

Bustos, Inés: “Trastornos de la voz en edad escolar”.
Edit. Aljibe

Bustos, Inés: “La voz”.
Edit. Paidotribo

De Mena, Ana: “Educación de la voz”.
Edit. Aljibe

Jackson Menaldi, Cristina: “La voz normal”
Edit. Médica hispanoamericana

Navarro, Collar e Molina: “Coro, enseñanzas profesionales”
Edit: Enclave creativa

Quiñones, Carmen: “Programa para la prevención y el cuidado de la voz”
Edit. Praxis

Regidor, Ramón: La clasificación de la voz.
Real Musical